

# Sejlkлубben Prøvestenen

## Høringssvar til miljøkonsekvensrapport for metrolinje M5, August 2024

### Indledning

I København nyder maritim kultur i inderhavnen et stærkt politisk fokus. Samtidigt synes byens naboskab til Øresund med den kommende marine nationalpark at være glemt. På Øresundskysten er lystbådehavne og offentlig adgang til vandsport i stigende grad presset af bygnings- og anlægsarbejde i Nordhavn, Lynetteholm, den Østlige Ringvej og – sidst men ikke mindst – Metrolinje M5. Det er langsigtede planer som på ubegrundet vis blokerer udviklingen af Prøvestenen Syd's naturmæssige og rekreative potentialer. Denne negative tendens vil vi med vores høringssvar gerne medvirke til at ændre.

I 2021 viste en telefonisk rundspørge lavet af Sejlkлубben Prøvestenen, at 32 lystbådehavne og sejlkлубber på strækningen mellem Gilleleje og Hundige tilsammen havde 5.885 personer på ventelister til en bådplads. I nogle tilfælde var ventetiderne helt absurde, flere steder op til ti år.

Sejlsport er en af de mest familieorienterede aktiviteter vi har i storbyen, og unge menneskers adgang til denne kultur er naturligvis helt afgørende for sejlsportens fremtid.

Men netop unge vandsports-entusiaster med mindre både oplever de lange ventelister og høje priser som en uoverstigelig barriere og opnår de facto aldrig adgang til sejlsport.

København har 40 kilometer havnefront men en stærkt begrænset adgang til vandet. Man savner et stort, samlet maritimt aktivitetsområde for alle typer af vandsport, hvor aktiviteter på, i og under vandet kan blomstre. Et område, hvor vandsport, naturoplevelser og Øresunds fantastiske marine miljø indgår i en samlet bæredygtig helhed.

I årene op til 2008 startede det første forsøg på at opføre den daværende Copenhagen Marina på Prøvestenen Syd, men projektet gik af ukendte årsager desværre i stå.

I foråret 2021 dannede en gruppe sejlere Sejlkлубben Prøvestenen, som siden da, i tæt samarbejde med daværende overborgmester Lars Weiss, Københavns Kommune, By & Havn, Sund & Bælt, Danmarks Idrætsforbund og mange andre aktører og interessenter, har arbejdet ihærdigt på at færdiggøre lystbådehavnen – nu i form af et maritimt aktivitetscenter, som skal favne langt og meget mere end en traditionel lystbådehavn.

Finansieret af By & Havn skabte arkitekt Dan Hasløv fra firmaet Hasløv & Kjærsgaard Architects I/S en detaljeret rammeplan i en spændende dialogproces med områdets mange interessenter. Der er skabt en fælles vision for en *fremtidens fritidshavn*. Denne vision er offentligt tilgængelig og kan rekvireres hos By & Havn, Sejlklubben Prøvestenen eller Hasløv & Kjærsgaard Architects I/S. Projektet vurderes i dag til at være cirka 80% færdiggjort.

Ideen er, at området skal inkludere en bred palette af nye muligheder ved vandet og videreudvikle og supplere det rekreative liv, der allerede udfolder sig i Amager Strandpark – der også er udviklet af Hasløv & Kjærsgaard i et tæt samarbejde med lokalområdets og storbyens mange "græsrodsbevægelser".

Prøvestenen Syd skal være et let tilgængeligt område med adgang for alle. Her kan kystens rige dyreliv, foreningshuse, nye aktivitetsmuligheder, caféer, små butikker, indbydende promenader, grønne områder, broer og livet i vandet opleves i enestående harmoni. Den gældende lokalplan giver perfekte muligheder for at opføre bygninger i naturlige materialer omkranset af tæt bevoksning.

Lystbådehavnen er en del af helheden. Den skal være en såkaldt A-havn, hvor bådene kan ligge i vandet året rundt. Anlæg og faciliteter tilpasses denne ambition, hvilket betyder, at et større, asfaltbelagt landareal er unødvendigt. Havnen kan derfor elegant indføres i et omliggende naturområde, der skabes til formålet. Sejlklubben Prøvestenen repræsenterer i skrivende stund 471 betalende medlemmer, der alle afventer færdiggørelse af det maritime aktivitetscenter, herunder en lystbådehavn.

Sejlklubben Prøvestenen prioriterer, at et tæt og bredt samarbejde mellem alle brugere af Prøvestensområdet – jollesejlere, svømmere, sejlere, kajakker, dykkere, strandgæster, naturelskere m.fl. – fra starten skal sikre, at alles ønsker og behov så vidt muligt tilgodeses.

Et planlagt område til husbåde harmonerer fint med Københavns kommuneplan, som allerede i 2003 indeholdt et politisk ønske om, at husbåde bør være tilgængelige "ikke mindst økonomisk for almindelige mennesker." (Københavns Kommunes hjemmeside).

Samlet set er færdiggørelsen af det maritime aktivitetsområde på Prøvestenen langt mere end en løsning på den mangel på bådpladser, der opstår som en direkte konsekvens af de forskellige bygningsarbejder. Den bevirker en radikal forbedring og udvidelse af Københavns rekreative maritime miljø, en udvidelse af Københavns begrænsede vandsport-muligheder, og kan samtidigt medvirke til at skabe økonomisk overkommelige husbåde.

Københavns Kommunes Økonomiforvaltning har ved et møde 12. December 2023 besluttet at udskyde den videre udvikling af anlægget indtil anlægslovene for Metrolinie M5 og Østlig Ringvej er vedtaget. Sejlklubben Prøvestenen kan ikke se en valid sammenhæng i dette og arbejder for en umiddelbar fortsættelse af etableringen. Ingen af projekterne kolliderer med hinanden – og vi vil gerne bidrage til, at de bliver gode naboer.

## Høringssvar

I miljøkonsekvens-rapporten for metrolinje M5 ser vi adskillige afsnit som er relevante for det kommende vandsportscenter og Sejlklubben Prøvestenens fremtid. I det følgende citerer vi disse med sidehenvisninger og kommenterer dem efterfølgende kort.

*“Dele af Prøvestenen syd for volden vil i anlægsfasen blive inddraget som arbejdsareal i forbindelse med opfyldning syd for Prøvestensbroen, etablering af KVC samt stormflodssikring. Det vil blive sikret, at der vil være offentlig adgang til den sydligste del af Prøve stenen udenfor stormflodssikringen. Dette vil være en moderat påvirkning for de nuværende brugere af området.” (S. 21)*

Sejlklubben Prøvestenen har i samarbejde med By & Havn i 4 år arbejdet på at udvikle en rammeplan for etableringen af et maritimt vandsportscenter på det nævnte areal. Rammeplanen kan rekvireres gennem By & Havn, Sejlklubben Prøvestenen eller Hasløv & Kjærsgaard Architects I/S, som har udarbejdet dem, finansieret af By & Havn. Når det tilstræbes, at der skal være offentlig adgang til det sydlige område i anlægsfasen af KVC, er det vanskeligt for Sejlklubben Prøvestenen at forstå, at Miljøkonsekvensrapporten kræver at anlægget af vandsportscenteret indstilles i anlægsfasen for KVC.

*“Påvirkningen af de rekreative interesser i Margretheholms Havn vurderes at være stor, selvom det forudsættes, at antallet af bådpladser bevares, dels i Margretheholms Havn og dels på Prøvestenen.” (S. 21)*

By & Havn har tidligere meddelt Sejlklubben Prøvestenen, at dele af det nævnte område på Prøvestenen ikke kan tages i brug på grund af manglende uddybning, hvilket man bør være opmærksom på.

*“Adgangen til den sydlige del af Prøvestenen syd for KVC vil blive opretholdt via en ny adgangsvej som vist på Figur 4.45”(S. 86)*

Sejlklubben Prøvestenen foreslår, at denne adgangsvej etableres som noget af det første i anlægsfasen af KVC, da trafikken således kan adskilles på et sikkert grundlag, så der kan opretholdes offentlig adgang til området, og anlægsarbejde af vandsportscenteret kan ske samtidig med anlægget af KVC.

For at kunne planlægge det kommende apteringsarbejde på Prøvestenen Syd, har Sejlklubben Prøvestenen brug for en mere præcis beskrivelse med tidshorisont for den nye adgangsvej.

*“Det opfyldte område vil betyde, at det, der tidligere var en dæmning mellem Amager og Prøvestenen, udvides, så Prøvestenen bliver egentligt landfast med Amager. Kanalsystemerne rundt om Prøvestenen vil blive visuelt afbrudt ved det nye opfyldte område, se Figur 16.31.” (S. 513)*

De kommende brugere af området ønsker ikke, at kanalen bliver opfyldt, men derimod at den bliver udvidet. Kanalen ses efter anlæggelsen af vandsportscentret som værende af stor vigtighed, og bør derfor bibeholdes og udvides. Kanalen vil være et vigtigt rekreativt område for lettere vandsport, og den vil desuden sikre vandgennemstrømning, som på nuværende tidspunkt er stærkt mangelfuld.

*“Påvirkningen af opfyldningen syd for Prøvestensbroen vurderes at være stor, da opfyldningen ændrer ved de eksisterende strukturer og karakteren i området ved etableringen af mere landareal. Påvirkningen fra KVC vurderes at være moderat, begrundet i ændringen af anvendelsen af det åbne areal på Prøvestenen, herunder etableringen af stormflodssikring og opfyldning. KVC placeres dog i et område, der allerede i dag er præget af erhverv og tekniske anlæg, og dermed vil KVC-anlægget ikke ændre væsentligt på områdets karakter. Fjernelsen af vindmøllerne vil have en moderat, positiv landskabelig virkning.” (S. 30, punkt 2.14)*

Sejlkлубben Prøvestenen forstår det sådan, at området ikke tænkes væsentligt at ændre karakter ved etablering af KVC-anlægget. Miljøkonsekvensrapporten nævner dog:

*De to vestligste vindmøller og deres fundament blive fjernet. Det samme gælder støjvolden, som vindmøllerne er placeret på. Den tredje mølle forventes at blive fjernet i forbindelse med projektet Østlig Ringvej. S. 558*

Sejlkлубben Prøvestenen ser i dag støjvolden – trods den forurenede jord – som attraktiv og miljøskabende. Vi mener, at der i miljøkonsekvensrapporten må være tale om en fejltagelse, hvis en fjernelse ikke vurderes til at få indflydelse på oplevelsen af området. Støjvolden er høj og massiv og afskærmer glimrende det kommende naturområde mod syd og den kommende lystbådehavn og vandsportsområde fra det nordlige industriområde. Der vil fortsat være et markant behov for afskærmning, da både KVC og den kommende opkørsel fra Østlig ringvej vil ligge nord for støjvolden. Vi foreslår alternativt et stærkt forhøjet, kuperet og meget bevokset område, som visuelt kan afskærme det maritime aktivitetscenter fra KVC-anlægget og de øvrige industrielle aktiviteter. Området ønskes kuperet, beplantet og tilrettelagt som naturområde i overensstemmelse med de planer, Sejlkлубben Prøvestenen har udarbejdet sammen med By & Havn og Hasløv & Kjærsgaard Architects I/S.

*Der vil blive udført en stormflodssikring i form af et dige omkring KVC.” (S. 14, afsnit 2.2)*

Sejlkлубben Prøvestenen foreslår, at stormflodssikringen sammenbygges med den nævnte jordvold og naturområde. Derigennem opstår en sammenhæng og harmoni, der understøtter en oplevelse af natur – der måske kan strække sig ind over og forskønne KVC-anlægget.

### Arbejdsareal på Prøvestenen Syd i 3 år

*“Prøvesten Syd. Et område på den sydlige del af Prøvestenen vil i anlægsfasen blive inddraget som arbejdsareal i forbindelse med opfyldning syd for Prøvestensbroen, etablering af kontrol og vedligeholdelsescenteret (KVC) samt tilslutningsspor til KVC med tilhørende ramper. Det vil blive sikret, at der så hurtigt som muligt er offentlig adgang til den sydligste del af Prøvestenen i anlægsfasen. Samlet set vil der være en moderat påvirkning for de nuværende brugere af området. Udbredelsen af påvirkningen vil være begrænset til nærområdet. Intensiteten vurderes at være moderat, da anlægsfasen for KVC vurderes at være ca. 3 år” (S. 268, afsnit 10.3)*

Det virker for os uklart, om dette betyder, at anlægsaktiviteterne i forbindelse med etablering af det maritime aktivitetscenter på Prøvestenen Syd er blokeret i hele den treårige periode hvor KVC-anlægget etableres?

*“... dele af området Prøvestenen Syd inddrages til byggeplads for KVC...” (S. 39)*

*“Under anlægsfasen påvirkes følgende rekreative forhold: Del af området Prøvestenen Syd inddrages til byggeplads for KVC ...” (S. 51)*

*“Det vil i anlægsperioden ikke være muligt at realisere gældende lokalplaner for de arealer, der bliver inddraget som arbejdsarealer. Herunder lokalplanlægningen for en lystbådehavn syd for Prøvestenen og lokalplanlægning for vindenergi.” (S. 558)*

For at Sejlkлубben Prøvestenen fortsat, i samarbejde med By & Havn og Hasløv & Kjærsgaard Architects I/S, kan fortsætte planlægningen og etableringen af det kommende maritime aktivitetscenter, har vi brug for en mere præcis vurdering af, hvilke områder der inddrages, i hvor lang tid, og med hvilken begrundelse.

Sejlkлубben Prøvestenen gør opmærksom på, at vi på initiativ af Sund & Bælt deltager i *Havneforum*, et dialoginitiativ, som Sund & Bælt har skabt for alle berørte maritime aktører og havneparter, der påvirkes af den kommende Østlige Ringvej. Ambitionen er at sikre, at de rekreative maritime interesser i det kommende skitseprojekt for Østlig Ringvej (som for eksempel etablering af et aktivitetscenter med lystbådehavn) har fokus, er muligt og kan gennemføres med mindst mulig friktion mellem parterne. Dette ønsker vi ligeledes indtænkt i den kommende projektering for Metrolinie M5 og Klargøringsanlægget KVC på Prøvestenen. Vi er åbne for et dialogforum og ser intet til hinder for, at dette kan realiseres, til glæde for alle parter.

## **Afsluttende konklusion**

Helt overordnet kan Sejlkлубben Prøvestenen ikke finde plausible argumenter, som taler for en udskydelse af etablering af det maritime aktivitetscenter med lystbådehavn på Prøvestenen Syd. Den ovennævnte rammeplan vil allerede i dag kræve ændring af den nuværende lokalplan. Det forekommer os derfor oplagt at etablere det maritime aktivitetscenter samtidigt med anlægget af KVC. Selve lystbådehavnen på Prøvestenen Syd er i dag cirka 80 % færdigt. Der mangler forsyning, jordlag og anlæggets afslutning som for eksempel montering af broer og fortøjningspæle.

Med udgangspunkt i miljøkonsekvensrapporten ser vi ikke, at der er noget i vejen for, at disse arbejder kan udføres via den projekterede adgangsvej.

**Sejlkлубben Prøvestenen**

<https://sk-ps.dk>

Formand Michael Toppenberg

[michael.toppenberg@gmail.com](mailto:michael.toppenberg@gmail.com)

Mobil: 21 94 88 28